

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА НА СВОМР ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНИЯТА НА МИГ „СТАМБОЛОВО – КЪРДЖАЛИ 54“

Стамболово-Кърджали 54

СНЦ „МЕСТНА ИНИЦИАТИВНА ГРУПА „СТАМБОЛОВО – КЪРДЖАЛИ 54“

ДЕКЕМВРИ, 2020

СЪДЪРЖАНИЕ

<u>I. Увод</u>	3
<u>II. Нормативни основи на мониторинга и оценката на СВОМР на МИГ</u>	5
<u>III. Цел на извършването на наблюдението и оценката на СВОМР</u>	6
<u>IV. Използвана методология за наблюдение и оценка</u>	7
<u>V. Стратегическа рамка на политиката за местно развитие</u>	9
<u>VI. Механизъм за управление и мониторинг на СВОМР на МИГ „Стамболово – Кърджали 54“ и описание на специфичния механизъм за оценка</u>	11
<u>VII. Наблюдение и оценка на дейността на органите за управление на МИГ „Стамболово-Кърджали 54“</u>	15
<u>VIII. Система за мониторинг и оценка на дейността на МИГ - описание</u>	20
<u>IX. Оценка на напредъка по изпълнението на СВОМР</u>	26
<u>X. Мониторинг и оценка на изпълнените дейности от МИГ за популяризиране на територията</u>	38
<u>XI. Изводи. Анализ на факторите за успех и неуспех във връзка с постигането на целите на Стратегията за ВОМР</u>	47

СЪКРАЩЕНИЯ

АДБФП	Административен договор за безвъзмездна финансова помощ
ВОМР	Воденото от общностите местно развитие
ДФЗ-РА	Държавен фонд Земеделие – Разплащателна агенция
ЕС	Европейски съюз
ЕФРР	Европейски фонд за регионално развитие
ЕСФ	Европейски социален фонд
ЕЗФРСР	Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони
ЗЮЛНЦ	Закон за юридическите лица с нестопанска цел
ИГРП	Индикативна годишна работна програма
ИСУН2020	Информационна система за управление и наблюдение 2020
КВО	Колективен върховен орган
КППП	Комисия за подбор на проектни предложения
КС	Контролен съвет
МИГ	Местна инициативна група
МЗХГ	Министерство на земеделието храните и горите
ОС	Общо събрание
ОСМО	Обща система за мониторинг и оценка
ОРМО	Обща рамка за мониторинг и оценка
ОПР	Отчет за приходи и разходи
ОПНОИР	Оперативна програма Наука и образование за интелигентен растеж
ОПОС	Оперативна програма Околна среда
ПРСР	Програма за развитие на селските райони
СВОМР	Стратегия за водено от общностите местно развитие
СНЦ	Сдружение с нестопанска цел
УС	Управителен съвет
УО	Управляващ орган

I. Увод

Докладът за резултатите от наблюдението и оценката на СВОМР за изпълнение на задълженията на МИГ „Стамболово-Кърджали 54“ е изготвен в изпълнение на дейности по изпълнение на мониторинг и оценка на СВОМР във връзка със сключено Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие №РД 50-37/20.04.2018 г. на територията на община Стамболово и 54 села на община Кърджали и издадена Заповед №РД 09-507/29.05.2018 г. за одобряване на предложени дейности и разходи по под-мярка 19.4 „Текущи разходи и популяризиране на стратегия за Водено от общностите местно развитие" на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие" от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.

Воденото от общностите местно развитие (ВОМР) като нов инструмент на политиката, цели да подкрепи териториалното сближаване през програмния период 2014—2020 г. ВОМР подкрепя действия, ориентирани към местните потребности в градските, селските и рибарските райони, както и към специфичните потребности на избрани целеви групи. Този подход мобилизира местния потенциал и укрепва връзките между участниците в рамките на подпомаганите райони. В по-общ план ВОМР допринася за стратегията „Европа 2020“, като отключва възможностите за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж в целия ЕС.

ВОМР се основава на опита от подхода LEADER, като допълнително насърчава проекти, изпълнявани от местни партньорства чрез ориентиран „от долу нагоре“ подход по линия на много-секторни стратегии за местно развитие, основани на характеристиките на района. ВОМР подкрепя засилването на местната икономика, като създава устойчиви работни места, използва местни ресурси, засилва социалното сближаване, изграждането на мрежи, сътрудничеството и иновациите. Структурата на ВОМР предлага гъвкавост при задоволяване на специфичните потребности на местно равнище.

На местно равнище LEADER/ВОМР се изпълнява чрез дейностите на МИГ, чрез стратегията за ВОМР, функционирането на МИГ и популяризирането/изграждането на капацитет. Най-важната дейност е подготовката и изпълнението на Стратегията за ВОМР, която действа като малка програма на под-регионално равнище. Тя има собствена интервенционна логика, включваща местни цели и действия/групи операции, насочени към задоволяване на местните потребности на територията на МИГ.

BOMP се изпълнява съгласно специфичен метод, който, ако бъде приложен правилно, създава добавена стойност под формата на подобряване на социалния капитал, подобряване на управлението и засилване на резултатите и въздействията от изпълнението на програмата/стратегията в сравнение с изпълнението без метода LEADER.

Местните инициативни групи, техните стратегии и проекти са разнообразни и специфични, съобразно местните нужди. Много от интервенциите са малки, могат да бъдат ориентирани към процеса или да бъдат качествени, а не непосредствено да водят до резултати, резултатите могат да отнемат време, за да се появят, да бъдат разпръснати, да се нуждаят от различни подходи за наблюдение или измерване. В същото време всички тези интервенции, дори и най-малките проекти, допринасят за изпълнението на СВОМР, ПРСР, Споразумението за партньорство, Регламента за развитие на селските райони (ОСР), ОСП и в крайна сметка ЕС 2020. Всичко това създава множество предизвикателства за оценка¹.

Прилагането на подхода LEADER/BOMP на територията на община Стамболово (част от административна област с център гр. Хасково) и 54 населени места от община Кърджали² в периода 2014 – 2020 г. се извършва от сдружение с нестопанска цел „МИГ Стамболово-Кърджали 54“, което вече повече от две години изпълнява, одобрена от МЗХГ Стратегия за водено от общностите местно развитие.

СНЦ „МИГ Стамболово-Кърджали 54“ изпълнява много-фондова стратегия, включваща мерки от три програми – ПРСР 2014 – 2020г., ОПНОИР 2014 – 2020г. и ОПОС 2014 – 2020г. Размерът на общия публичен принос по Стратегията е – 3 707 775 лева от които от ЕЗФРСР (ПРСР 2014-2020 г.) - 2 933 700 лева, ЕФРР (ОПОС 2014-2020 г.) – 187 075 лева и ЕСФ (ОПНОИР 2014-2020 г.) – 587 000 лева.

Стратегията е одобрена със Споразумение №РД 50-37/20.04.2018 г. след което са извършени две промени, за които са подписани допълнителни споразумения - №РД 50-37/05.10.2018 г и №РД 50-37/27.08.2019 г.

¹ LEADER Monitoring and Evaluation: Practical Tips for LAGs, Managing Authorities and Evaluators

² Бащино, Бели пласт, Болярци, Бяла поляна, Бялка, Висока поляна, Гняздово, Горна крепост, Гъсково, Добриново, Долище, Долна крепост, Иванци, Жинзифово, Звиница, Зимзелен, Звезделина, Звезден, Калоянци, Кокиче, Конево, Крин, Люляково, Майсторово, Миладиново, Мост, Мургово, Мъдрец, Невестино, Орешница, Панчево, Перперек, Повет, Пропасть, Рудина, Рани лист, Седловина, Сестринско, Скалище, Соколяне, Страхил войвода, Стремово, Стремци, Сватбаре, Солище, Скърбино, Сипей, Татково, Три могили, Черешница, Черньовци, Чифлик, Широко поле и Ястреб.

Периодът на извършването на наблюдението и оценката обхваща периода от подписване на споразумението (20.04.2018 г.) до 15 декември 2020 г., когато е приключена работа по доклада.

II. Нормативни основи на мониторинга и оценката на СВОМР на МИГ

С Регламента относно общо-приложимите разпоредби се предвижда, че всяка Местна инициативна група (МИГ) извършва специфични дейности за мониторинг и оценка, свързани със стратегията за ВОМР. За тази цел МИГ, включват в своята стратегия за ВОМР описание на механизма (уредбата) за мониторинг и оценка. Разходите, свързани с мониторинга и оценката на стратегията за ВОМР могат да се покриват от бюджета за текущи разходи на МИГ (Член 35, параграф 1, буква г) от Регламент (ЕС) № 1303/2013.)

Правното изискване за извършването на оценките от вътрешни или външни експерти, които са функционално независими от органите, отговарящи за изпълнението на програмата, посочени в член 54, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 1303/2013, не се прилага за стратегиите за ВОМР. Член 54, параграф 1 се прилага за „оперативните програми“ и „програмите за развитие на селските райони“, а не за „стратегии за водено от общностите местно развитие“.

Освен това с регламента за изпълнение на Комисията се определя общата система за мониторинг и оценка (ОСМО) за развитието на селските райони, установена с Регламента за развитие на селските райони. ОСМО предвижда минимален набор от елементи, които трябва да се използват при оценката на ПРСР (включително интервенциите, осъществявани чрез LEADER/ВОМР). ОСМО и нейните елементи са описани в Наръчника, относно общата рамка за мониторинг и оценка (ОРМО) и приложенията към него, както и в различни указания.

Дейностите за мониторинг и оценка, свързани със стратегията за ВОМР, на местно равнище са отговорност на съответната МИГ. МИГ разполага със следните възможности да извърши дейностите за оценка:

- Самооценка: когато оценката се прави от МИГ, и по-специално от тези, които участват в/отговарят за разработването и изпълнението на стратегията - членове на МИГ, Общо събрание на МИГ и Управителен съвет, изпълнителния директор и експертния екип на МИГ;

- Оценка: когато оценката на местно равнище се прави от независим орган с опит в оценяването, който не участва и не отговаря за разработването и изпълнението на стратегията.

МИГ може да оценяват, както задължителните части (стратегията за BOMP), така и незадължителните части (действията на МИГ за популяризиране, механизма за изпълнение на LEADER/BOMP и добавената стойност).

Особено полезно за дейностите за оценка на местно равнище е участието на заинтересовани страни, както и на по-широката общественост, включително бенефициенти. Участието на тези групи помага за повишаване на прозрачността и за придобиване на знания. В идеалния случай тези органи следва да бъдат приобщавани на ранен етап от изпълнението на стратегията за BOMP.

III. Цел на извършването на наблюдението и оценката на СВOMP

Оценката на BOMP помага на създателите на политики, програмните ръководители, в частност МИГ и бенефициентите да използват по-добре ресурсите си при задоволяване на потребностите на местното население. В това отношение оценката има обобщаваща (отчетност и прозрачност) и образователна функция (колективно придобиване на знания)³.

Какви цели постигаме реализирайки отделните функции на оценката:

Отчетност и прозрачност

- Да се покаже адекватността, ефективността, ефикасността, резултатите и въздействието на интервенциите по LEADER/BOMP на равнището на ПРСР и на местно ниво;
- Да се демонстрира приносът на LEADER/BOMP за изпълнението на целите на националната и регионалната политика и на политиката на ЕС за развитие на селските райони и на целите на стратегия „Европа 2020“;
- Да се покаже добавената стойност на LEADER/BOMP, създадена посредством метода LEADER, и нейното реализиране в селските райони и за отделните МИГ.

³Европейско бюро за оценка в областта на развитието на селските райони, 2017 г.

Колективно придобиване на знания

- Да се разбере какво работи и какво не работи в изпълнението на LEADER/BOMP;
- Да се подобри разработването и изпълнението на LEADER/BOMP в рамките на ПРСР (напр. Управление, подкрепа за МИГ) и да се насочи по-добре подкрепата за селските райони и бенефициенти;
- Да се подобри разработването и изпълнението на Стратегията за BOMP с цел да се благоприятства отчитането на местните потребности;
- Да се гарантира правилното прилагане на метода LEADER;
- Да се повиши осведомеността, относно добавената стойност на LEADER/BOMP

Периодът обхванат от оценката, който започва от стартирането на изпълнението на Стратегията до 15 декември 2020 г. не предполага да бъдат реализирани всички от тези цели в рамките на двете функции на оценката. Голямата част от тях ще могат да бъдат регистрирани/постигнати с извършването на окончателната оценка на изпълнението на СВOMP в края на програмния период.

Настоящата оценка се фокусира основно върху отчитане на напредъка по изпълнението на мерките и дейностите и търси да даде отговор на това какво работи и какво не работи по прилагането на подхода на територията на МИГ, с цел предприемане на коригиращи действия, гарантиращи правилното прилагане на метода LEADER от една страна и по-добре фокусиране на подкрепата към бенефициентите и местната общност от друга страна.

IV. Използвана методология за наблюдение и оценка

Настоящата оценка е извършена от външни за организацията оценители. В процеса на извършване на оценката, представителите на МИГ „Стамболово – Кърджали 54“, представители на местната власт и някои от потенциалните бенефициенти на СВOMP, оказаха ценна помощ със своите познания и виждания и мнения, които в голяма степен способстваха за нейното успешно извършване. В този смисъл може да се приеме, че настоящата оценка включва и резултатите от извършена самооценка (макар и не целенасочена и структурирана) на екипа на МИГ.

С цел съпоставимост и надграждане, наблюдението и оценката извършени през 2020 г. използва структурата и методологията на оценката извършена от Сдружението през 2019 година. По този начин е осигурена единна методологична основа, която позволява сравнимост и която надгражда предишните наблюдавани и оценъчни периоди

Използваните методи за оценката на стратегията за ВОМР на МИГ „Стамболово – Кърджали 54“ включват анализ на вътрешните фактори, като разработването и насочването на стратегията, нейното изпълнение, партньорските структури и процесите на сътрудничество, както и управлението и администрирането на МИГ. Освен това са оценени и външни фактори, като промени в общата среда за прилагане на СВОМР, политически въпроси и др. За оценката на резултатите на дейностите на МИГ за популяризиране и изграждане на капацитет, са използвани предимно качествени методи и методи, основани на участието – срещи и разговори с представители на заинтересованите страни и екипа за изпълнение.

На етапа на наблюдение са използвани и приложени инструменти за събиране на необходимата допълнителна информация, като:

- преглед и оценка на документи по изпълнение на СВОМР - протоколи за взети решения от УС и ОС на МИГ, оценителни доклади от проведени КППП, регистър на входящите проектни предложения, текущи годишни доклади по изпълнение на СВОМР и други;
- информация от Информационната система за управление и наблюдение на средствата от Европейски съюз в България (ИСУН 2020);
- интервюта с персонала на МИГ – Изпълнителен директор и експерти по прилагане на СВОМР;
- сравнителен анализ на планираното и постигнатото през периода на оценката – от сключването на договора за БФП до 15.12.2020 г.

След това всички налични данни и цялата информация са обобщени и анализирани.

Екипът на МИГ оказва съществена помощ в процеса на разработване на оценката, предоставяйки ценна информация за изпълнението на своите дейности (текущи доклади за изпълнение на дейности, годишни доклади за изпълнение, вътрешни бази данни на МИГ). Оценителите проучиха тези източници заедно с друга относима налична информация. Определени пропуски в наличните данни са запълнени с допълнителна

информация, която е събрана от екипа на оценителя (данни, събрани от статистически източници, проучвания, интервюта и други форми за набиране на информация).

Извършен е анализ на събраните данни и информация чрез използването на методи и инструменти за оценка.

На базата на констатациите са направени заключения и препоръки относно последователността на прилагане на Стратегията за BOMP, резултатите от нейното изпълнение за постигането на целите и за правилното прилагане на метода LEADER.

V. Стратегическа рамка на политиката за местно развитие

Политиката за местно развитие е синтезирана в стратегическата рамка на CBOMP на МИГ „Стамболово – Кърджали 54“. Тази политика е формулирана в съответствие с резултати от извършени социално - икономически анализ, силните и слаби страни и прогнозираны влияния на външните фактори – възможности и заплахи за територията, както и визията на местната общност за бъдещото развитие на територията.

Стратегията на МИГ извежда две основни цели:

Цел 1. Конкурентоспособна икономика, базирана на местни ресурси, осигуряваща по високи доходи и заетост;

Цел 2. Подобряване на средата за обитаване и бизнес при опазване на биологичното разнообразие на територията.

Първата цел „Конкурентоспособна икономика, базирана на местни ресурси, осигуряваща по високи доходи и заетост“ е планирано да бъде постигната чрез инвестиции насочени към стопански сектори, които имат потенциал за развитие и растеж, като се оказва подкрепа за разнообразяване на предлагане (в сектора на туризма и услугите), повишаване на конкурентоспособността (дребни производства и услуги). Чрез подкрепа за предприятия от преработващата промишленост ще се търси скъсяване на достъпа до пазара (къси вериги за доставка) и добавяне на стойност на място, предпоставка за по висока заетост и доходи на територията.

Втората цел „Подобряване на средата за обитаване и бизнес при опазване на биологичното разнообразие на територията“ ще се постигне чрез подкрепа за разширяване и подобряване на публична инфраструктура, която да повиши привлекателността на средата за обитаване и подобри достъпа до отделни услуги за да насърчи задържането на населението на територията и направи по-приветлив облик на населените места с туристически потенциал. Опазването на биологичното разнообразие

на района е предпоставка за насърчаване на външен интерес и фактор за неговото развитие.

Поставените две основни цели ще бъдат постигнати с интервенции в четири приоритетни области, в процеса на изпълнение на Стратегията:

- П1. Развитие на устойчиво земеделие (растениевъдство и животновъдство) и преработка – той адресира следните проблеми и нужди, съпътстващи земеделието и преработката на земеделска продукция на територията.
- П2. Подкрепа на предприемачество за разнообразяване на икономиката, вкл. развитието на туризма, адресира нуждите на територията в областта на местното икономическо развитие.
- П3. Приобщаваща образователна среда – приоритетът е насочен към повишаване качеството на човешките ресурси, посредством подобряване качеството и достъпа до образование в малките населени места, превенция на ранното напускане от училище и въвличане на подрастващите в организирани форми на възпитание и образование.
- П4. Подобряване на средата за обитаване - адресира нужди на населението и бизнеса на територията, свързани основно с техническата инфраструктура и опазване на околната среда.

Планираните интервенции по приоритетите са обединени в общо десет специфични цели:

- СЦ1. Повишаване на доходите от растениевъдство и животновъдство, посредством преминаване към нови култури и биологични земеделски практики.
- СЦ2. Подкрепа и добавяне на стойност към земеделски продукти в чувствителни сектори
- СЦ3. Разнообразяване на туристическите продукти и предлагане на основата на природните и културни дадености на територията
- СЦ4. Подкрепа за липсващи или недостатъчни услуги на територията, вкл. здравни и социални
- СЦ5. Подкрепа за производства, създаващи заетост.
- СЦ6. Повишаване на качеството и подобряване на достъпа до предучилищно възпитание
- СЦ7. Образователна интеграция на ученици от етническите малцинства.
- СЦ8. Подобряване облика на населени места.
- СЦ9. Изграждане на инфраструктурата за туризъм и отдих за публично ползване

Документът е изготвен в рамките на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие №РД 50-37/20.04.2018 г. на територията на община Стамболово и 54 села на община Кърджали и Заповед №РД 09-507/29.05.2018 г. за одобряване на предложени дейности и разходи по под-мярка 19.4 „Текущи разходи и популяризиране на стратегия за ВОМР" на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие" от ПРСР за периода 2014 – 2020 г.

- СЦ10. Опазване на застрашени биологични видове на територията

Реализацията на така описаната политика за местно развитие е продължителен и целенасочен процес, който МИГ използва, следвайки определени процедури и механизми за управление и наблюдение, изпълнявайки набор от мерки, които да доведат до реализацията на тази политика. Следващите части на доклада са отделени на тези въпроси.

VI. Механизъм за управление и мониторинг на СВОМР на МИГ „Стамболово – Кърджали 54“ и описание на специфичния механизъм за оценка

„МИГ Стамболово – Кърджали 54“ е местно публично-частно партньорство, регистрирано като сдружение с нестопанска цел в обществена полза съгласно ЗЮЛНЦ. МИГ е създадена с цел да разработи и да реализира Стратегия за ВОМР в рамките на подхода Водено от общностите местно развитие на територията на община Стамболово Елена и петдесет и четири (от общо 118) населени места на община Кърджали, със сходни природо-географски и социално-икономически характеристики. Седалището на МИГ е в село Стамболово.

Организационна структура на „МИГ Стамболово – Кърджали 54“

Управление на МИГ

Органи за управление и контрол на Сдружение „МИГ Стамболово – Кърджали 54 “ са:

- Общо събрание (ОС);

Документът е изготвен в рамките на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие №РД 50-37/20.04.2018 г. на територията на община Стамболово и 54 села на община Кърджали и Заповед №РД 09-507/29.05.2018 г. за одобряване на предложени дейности и разходи по под-мярка 19.4 „Текущи разходи и популяризиране на стратегия за ВОМР“ на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР за периода 2014 – 2020 г.

- Управителен съвет (УС);

Общото събрание на МИГ е върховен колективен орган на сдружението. Към момента на извършване на оценката ОС се състои от тридесет и двама членове, представители на двадесет и три населени места намиращи се на територията на МИГ, покриващи следните сектори:

- НПО сектор – петнадесет члена, съставляващи 46,88% от ОС;
- Стопански сектор – петнадесет члена, съставляващи 46,88% от ОС;
- Публичен сектор – двама члена, съставляващи 6,25% от ОС.

Представителите на публичния сектор, представителите на стопанския сектор и представителите на нестопанския сектор в колективния върховен орган и в колективния управителен орган на МИГ не превишават 49 на сто от имащите право на глас, съгласно изискванията на чл.12 (1) от Наредба №22⁴.

Правомощията на ОС на МИГ са следните: Изменя и допълва Устава на МИГ; Приема Стратегията за местно развитие; Гласува обновяване на Стратегията за местно развитие; Избира и освобождава членовете на Управителния съвет; Приема и изключва членове; Избира и освобождава Контролния съвет; Ежегодно приема Програма за дейността и бюджет за дейността на Сдружението; Ежегодно приема отчета за изпълнението на програмата за дейността и бюджета на Сдружението; Взема решение за откриване и закриване на клонове; Взема решение за участие в други организации; Взема решение за преобразуване или прекратяване на Сдружението; Взема решение относно дължимостта и размера на членския внос или на имуществените вноски; Отменя решенията на другите органи на Сдружението, които противоречат на закона, устава или на вътрешни актове, регламентиращи дейността на Сдружението; Отменя решенията на общото събрание са задължителни за другите органи на Сдружението;

Управителният съвет е колективен управителен орган на МИГ. Управителният съвет се състои от петима членове, с представителство на основните сектори/заинтересовани страни от територията на МИГ. В състава на УС двама членове са представители на общинските власти на Стамболово и Кърджали (40%), двама са представителите на стопанския сектор (40%) и един е представител на

⁴ Наредба № 22 от 14 декември 2015 г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие" на мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.

Документът е изготвен в рамките на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие №РД 50-37/20.04.2018 г. на територията на община Стамболово и 54 села на община Кърджали и Заповед №РД 09-507/29.05.2018 г. за одобряване на предложени дейности и разходи по под-мярка 19.4 „Текущи разходи и популяризиране на стратегия за ВОМР" на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие" от ПРСР за периода 2014 – 2020 г.

неправителствените организации (20%). През периода на наблюдение и оценка, съставът на УС като управителен орган на МИГ се е запазил своя състав и не е претърпял промени.

УС осигурява изпълнението на решенията на Общото събрание; Осигурява прилагането на СВОМР на територията; Управлява Сдружението като Публично-частно партньорство и следи за реализацията на приносите, с които са се ангажирали отделните членове; Разпорежда се с имуществото на Сдружението при спазване изискванията на устава; Внася в общото събрание проект за годишни Програма за дейността и Бюджет; Осигурява изпълнението на одобрените Програма и Бюджет; Внася в общото събрание отчет за изпълнението на Програмата за дейността и Бюджета на Сдружението; Приема вътрешни правила за извършването на дейността на Сдружението, включително и тази в обща полза и в изпълнение Стратегията за местно развитие и по договорите с МЗХГ и Разплащателната агенция, и носи отговорност за това; Приема правила за отчетност и контрол, включително по одобрените проекти по Стратегията за местно развитие; Отговаря за спазването на изисквания, свързани с кандидатстване по мерки за финансиране. С мнозинство 2/3 избира и освобождава Изпълнителния директор; Определя длъжностната характеристика и заплата на Изпълнителния директор; Одобрява проекто-договора с Изпълнителния директор и възлага на Председателя на Управителния съвет да го подпише; Приема организационна структура, длъжностни характеристики и правила за работата на екипа на Сдружението и на помощните му органи; Взема решение за публикуване на покани за кандидатстване с проекти по Стратегията за местно развитие; Одобрява указания за кандидатстване с проекти по Стратегията за местно развитие; Избира външни експерти с необходимата квалификация и опит като допълнителни членове на Комисията по избор на проекти с цел осигуряване на обективност, публичност и прозрачност; Отговаря за информирането на местната общност за дейността на Сдружението и за гарантиране на неговата прозрачност и справедливия достъп до ползите от дейността му на всеки правоимащ; Избира представители на Сдружението в национални и европейски мрежи на селските региони; Взема решение за създаване на консултативни органи; Взема решение по всички въпроси, които по закон или съгласно устава не спадат в прерогативата на друг орган;

Председателят на УС ръководи оперативно текущата дейност на МИГ; представлява МИГ пред трети лица, пред държавните органи, обществените организации и други физически и юридически лица в страната и чужбина; подготвя и предлага проекти за решения на УС; свиква и ръководи заседанията на УС; отчита се за дейността си пред

УС; след одобрение на щатното разписание от УС назначава, освобождава и упражнява дисциплинарна власт по отношение на изпълнителния директор/мениджъра за извършване на оперативната дейност на МИГ; подписва договори за финансиране на проекти от страна на МИГ с бенефициенти по стратегия за ВОМР.

Прилагането на стратегия за ВОМР се извършва и посредством работата на Комисията за подбор на проектни предложения към СВОМР. Тя се сформира за всеки отделен случай при публикуване на обява от МИГ за набиране на проекти по мерките от Стратегията за ВОМР. Съставът на комисията се формира от членовете на УС и външни експерти, съобразно нормативните изисквания за прилагане на ПРСР и за предотвратяване конфликт на интереси. Комисията за избор на проекти осъществява дейността си при спазване на одобрената стратегия за ВОМР, ПРСР и нормативните изисквания за нейното прилагане и вътрешните актове на МИГ и правилата за нейната работа.

Екип на МИГ „Стамболово-Кърджали 54“.

Квалифицираният персонал е ключов елемент за успеха на реализацията на всяка СВОМР. Стратегията за водено от общностите местно развитие МИГ за програмен период 2014-2020 г. се изпълнява от административен екип състоящ се от:

1. Изпълнителен директор – един служител на пълен работен ден;
2. Експерт прилагане на Стратегия за ВОМР – двама служители на пълен работен ден.

Осчетоводяването на документацията се извършва от външна счетоводна фирма.

Изпълнителният директор: отговаря за прилагането на стратегия за ВОМР и осигурява изпълнението на решенията на УС; изготвя и предлага за приемане от УС перспективна и годишна програма за работа на МИГ и годишен проекто-бюджет; организира набирането на средства за дейността на МИГ; сключва трудови и граждански договори и ръководи административния персонал на МИГ; решава въпроси, които в съответствие с Устава на МИГ му бъдат възложени от УС; . изготвя годишен доклад за отчитане изпълнението на стратегия за ВОМР, както и други доклади и справки за изпълнение на стратегия за ВОМР, изисквани от Управляващия орган на ПРСР; представя до Управляващия орган на ПРСР до 31 януари на всяка следваща календарна година годишен доклад за отчитане изпълнението на стратегия за ВОМР; информира своевременно Управляващия орган на ПРСР за проблеми, възникнали при изпълнението

на стратегията; получава възнаграждение за дейността си, чийто размер е гласуван и приет от УС.

Правомощията на изпълнителния директор се определят в устава на МИГ и в трудовия му договор. Изпълнителният директор се избира и назначава от УС и може и да не е член на МИГ.

Експертът по прилагане на стратегия за ВОМР: оказва методическа помощ при прилагането на стратегия за ВОМР и консултира потенциалните бенефициенти по стратегия за ВОМР. Подготвя и организира задачите на МИГ по предоставянето на информация на потенциалните и одобрените получатели на подпомагане по стратегия за ВОМР.

Външната фирма, изпълняваща функциите на счетоводител отговаря за ефективното управление/регистрация на финансовите средства и средствата за прилагане на стратегия за ВОМР, в съответствие с българските счетоводни стандарти, изискванията за отчетност и управление на средства на организации, регистрирани в обществено полезна дейност и изискванията на РА и МЗХГ.

Служителите на МИГ не са членове на колективния управителен орган на МИГ и не са свързани лица с членовете на колективния управителен орган.

В сключените в началото на оценявания период трудови договори не са правени промени. Трудовите договори за всички позиции са със срок до 30.09.2023 г. и са одобрени заедно одобрението на Стратегията. Щатните служители включени в звеното за администриране на проекти на МИГ „Стамболово-Кърджали 54“ са общо 3 човека включително и изпълнителния директор. Всички избрани служители имат необходимия опит в прилагането на Стратегия за водено от общностите местно развитие и напълно отговарят на нормативните изисквания, съгласно чл. 13, ал. 3, ал. 4 и ал. 5 на Наредба № 22/14.12.2015 г. През отчетния период не са правени промени в състава на екипа, факт, който демонстрира устойчивост и е важна предпоставка за успешното изпълнение на Стратегията.

VII. Наблюдение и оценка на дейността на органите за управление на МИГ „Стамболово-Кърджали 54“

Прегледът на установената структура и модел на управление на МИГ „Стамболово-Кърджали 54“, показва че е налице съответствие с изискванията на Наредба № 22 от 14

декември 2015 г. за прилагане на под-мярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие" на мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г., (в сила от 18.12.2015 г., издадена от Министъра на земеделието и храните, обн. ДВ. бр.100 от 18 Декември 2015г., изм. и доп. ДВ. бр.38 от 20 Май 2016г., изм. и доп. ДВ. бр.69 от 25 Август 2017г.).

Поставените в Раздел II. "Изисквания към местните инициативни групи" на Наредбата изисквания са спазвани в периода на извършване на наблюдението и оценката.

Проведени заседания на Общото събрание на МИГ

През периода за наблюдение и оценка Общото събрание на СНЦ „МИГ Стамболово-Кърджали 54“ е провело осем заседания (четири през 2018 г, две през 2019 г. и две през 2020г.) на които са разгледани общо 31 различни точки и въпроси, свързани с управлението на сдружението и изпълнението на СВОМР, които са в компетенциите на върховния управителен орган.

През 2020 г. Колективният върховен орган на Сдружението (ОС) е провел своите заседания – през месец януари и месец август. На заседанието в началото на годината за разгледани и приети решения свързани с отчетността на сдружението – годишни технически и финансови отчети, както и решения свързани с осигуряването на публичност на тези решения.

На второто заседание през месец август КВО на Сдружението е разгледал и приел решения свързани с промяна на Стратегията. Тези решения са свързани с промяна на финансовия план на Стратегията с оглед на осигуряване на съответствие със споразумението за финансиране, поради допуснати технически грешки, промяна в интензитета на помощта за дейности в туристическия сектор, наложени от обективни обстоятелства и промяна в критериите за подбор на проектни предложения по под-мерките от мярка 7, включени в обхвата на СВОМР на МИГ.

Тези промени са приети с консенсус и внесени за одобрение от управляващите органи на програмите, които съ-финансират местната Стратегия. С допълнително споразумение № РД 50-37/17.11.2020 г. към споразумение за изпълнение на стратегия на воденото от общностите местно развитие № РД 50-37/20.04.2018 г. е извършена актуализация на Стратегията с което процесът по отваряне на приеми по мярка седем е на дневен ред.

Заседанията на ОС протичат при спазване на изискванията на Устава на сдружението и ЗЮЛНЦ. Всички решения на ОС на сдружението са протоколирани и публично достъпни за местната общност и всички заинтересовани страни

Представители на Общото събрание на МИГ са били въвличани в дейности и срещи свързани с обмяна на опит и добри практики с представители на други местни инициативни групи, основно от Южен централен район. Участието на представителите на Общото събрание в срещите с МИГ Свиленград ареал (в гр. Свиленград), МИГ Златоград – Кирково (в гр. Златоград) и МИГ Минерални бани – Черноочене (в с. Минерални бани) е допринесло за създаване на нови контакти и възможност за работа в мрежи на МИГ от един планов район от ниво 2, както и до придобиване на нови знания и опит при работа с местната общност и отчитане потребностите на целевите групи и местните заинтересовани страни в процеса на изпълнение на СВОМР.

Проведени заседания на Управителния съвет на МИГ

През трите години през които се извършва наблюдението на Стратегията, след подписване на АДБФП през месец април 2018 г. колективния управителен орган на МИГ е провел общо петдесет и две заседания (десет през 2018, двадесет и осем през 2019 година и 14 през 2020). На тези заседания са разгледани общо 203 точки (средно по 3.9 точки на заседание). Тези факти илюстрират много голяма активност и ангажираност на управителния орган на МИГ през оценявания период. На практика, посредством активната работа на УС, въввлечени в работата на МИГ са представителите на всички местни заинтересовани страни, които са участвали в приемането на важни решения, свързани с вътрешната организация на работа в МИГ, приемането на условията за кандидатстване по мерките с отворени приеми в разглеждания период, сформирването на комисии за оценка, приемането на решения за одобряване на проекти за финансиране. Големият брой заседания на УС са следствие от големия обем вътрешна уредба, която е разработена от екипа и от външни експерти при стартирането на СВОМР, изискваните одобрения, както и различни промени и допълнения в приети вече документи, интензивната работа по отваряне на приеми по мерките от стратегията и одобряването на оценителните доклади, които са в основата на работата на управителния орган.

Увеличеният интензитет на провежданите заседания през 2019 и първата половина на 2020 година е трябвало да обслужи своевременно фактически започналият процес на

подготовка за прием и оценка на проектни предложения в рамките на мерките по Стратегията на МИГ.

УС на МИГ е поддържал активна и ефективна комуникация с представителите на местната власт от двете обхванати от МИГ общини. Проведени са две срещи, целящи подобряване на координацията и подпомагане дейността на МИГ от една страна и осигуряване на текуща информираност за работата на МИГ от друга.

Още през 2018 година УС, приема редица устройствени и важни за дейността си правилници и вътрешна уредба на своята дейност, целящи да осигурят ясни правила за изпълнение на Стратегията, включително правилата за оценка и класиране на проекти, правилата за наблюдение и оценка на изпълняваните проекти, както и правилата за избягване на конфликта на интереси. Тези вътрешни документи на МИГ са:

- Вътрешни правила за избягване на конфликти на интереси;
- Вътрешни правила за прилагане на СВОМР на МИГ;
- Вътрешни правила за мониторинг и оценка на цялостното изпълнение на стратегията;
- Вътрешни правила за наблюдение и оценка на изпълняваните проекти;
- Вътрешни правила за оценка и класиране на проекти;
- Вътрешни правила за избор на външни оценители.

Разработени и одобрени са също правила и политики в следните области:

- Правила за инвентаризация в МИГ;
- Правилник за деловодна дейност МИГ Стамболово - Кърджали 54;
- Индивидуален сметкоплан на МИГ;
- Счетоводна политика на МИГ.

Всички документи са публични и могат да бъдат намерени на сайта на МИГ https://www.lagsk.eu/main.php?module=info&object=info&action=view&inf_id=16 , секция Документи.

В същността си работата на УС е свързана с разглеждането и одобряването на отчети за дейността на сдружението в т.ч. годишните доклади за дейността на Сдружението по мярка 19.4 на Наредба 1/2016 и докладите за изпълнението на СВОМР по мярка 19.2. на Наредба №22. Управителният съвет е приемал Годишните финансови отчети за

дейността на Сдружението - счетоводен баланс; ОПР; отчет за собствения капитал; отчет за паричните потоци.

На свои заседания УС на МИГ е разглеждал въпроси свързани с промени в Стратегията за ВОМР, съобразно както променената регулаторна среда, така и промените на местно ниво, свързани с условията за прилагане на мерките от СВОМР.

УС на МИГ текущо е приемал и/или променял ИГРП за отваряне на прием по мерките.

Дейността на УС през 2019 г. е с фокус осъществяване на прием на проектни предложения, като за целта, текущо на свои заседания УС е одобрявал насоките за кандидатстване, обявите за прием на проектни предложения, одобрявал е условията и образци на документи за кандидатстване по различните мерки и под-мерки на Местната Стратегия. В тази си дейност УС е положил много усилия и ресурси за да осигури ритмичност на планираните приеми на проектни предложения и осигуряването на процеса на тяхната навременна оценка.

Управителният орган за сдружението (УС) демонстрира много висока активност и през 2020 г., когато през първите осем месеца на годината са проведени четиринадесет заседания на управителния съвет на МИГ „Стамболово – Кърджали 54“. Активността на управителния орган е свързана с отредените му управленски функции по изпълнение на СВОМР и по конкретно с реализацията на приемите, оценката и одобрението на проектните предложения. Най-честите точки в дневния ред на заседанията на УС са свързани с:

- Решения за обявяване на приеми по мерките от СВОМР;
- Разглеждане и приемане на Условия за кандидатстване;
- Актуализиране на обяви за приеми по процедури и насоки за кандидатстване;
- Определяне на състави на комисии за подбор на проектни предложения по процедури за приеми;
- Приемане на правила за работа на оценителни комисии по процедурите за приеми;
- Одобряване на оценителни доклади.

Активната работа на управителния орган на Сдружението в който са представени и трите основни сектора на територията, показва неговата ангажираността към проблемите на

Документът е изготвен в рамките на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие №РД 50-37/20.04.2018 г. на територията на община Стамболово и 54 села на община Кърджали и Заповед №РД 09-507/29.05.2018 г. за одобряване на предложени дейности и разходи по под-мярка 19.4 „Текущи разходи и популяризиране на стратегия за ВОМР" на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие" от ПРСР за периода 2014 – 2020 г.

МИГ и заинтересоваността му от успешното изпълнение на Стратегията през програмен период 2014-2020.

Изпълнителен екип на МИГ

През периода 2018 – 2020 не са правени промени в екипа на МИГ Стамболово-Кърджали 54. Счетоводното обслужване е възложено на външна счетоводна фирма.

Изпълнителният екип на МИГ „Стамболово-Кърджали 54“ е структуриран през месец януари 2018 г., когато (25.01.2018 г.) са подписани трудовите договори с лицата за позициите в организационната структура на МИГ. Трудовите договори за всички позиции са със срок до 30.09.2023 г. Щатните служители, включени в звеното за администриране на проекти на МИГ „Стамболово-Кърджали 54“ са общо 3 човека включително и изпълнителния директор. Всички избрани служители притежават изисквания образователен ценз и необходимия опит в прилагането на Стратегия за водено от общностите местно развитие и напълно отговарят на нормативните изисквания, съгласно чл. 13, ал. 3, ал. 4 и ал. 5 на Наредба № 22/14.12.2015 г.

През оценявания период не са правени промени в състава на екипа, следователно може да се приеме, че е налице устойчивост на персонала, което е важна предпоставка както за институционалното здраве на МИГ, така и за успешното изпълнение на Стратегията.

VIII. Система за мониторинг и оценка на дейността на МИГ - описание

Уредбата на мониторинга, както и уредбата на оценката са необходими не само като официално изискване за обосновка на разходите, а и като инструмент, който предоставя полезна информация за управлението на местното партньорство. Този инструмент дава възможност да се прецени кое е ефективно и кое не е, за да се адаптира стратегията към променящите се условия. Системата за наблюдение и оценка има за цел да осигури надеждна информация за бюджетните параметри и резултатите от реализацията на стратегия за ВОМР така, че да се улесни вземането на информирани управленски решения.

Система за мониторинг (наблюдение)

Чрез наблюдението МИГ събира информация за договорените средства, финансираните проекти и непосредствените резултати от тяхното изпълнение. Системата за наблюдение

има за цел да набави и структурира всестранна информация за хода на изпълнението на стратегия за ВОМР. Информацията се агрегира/събира от:

- Проведените заседания на управителните и контролни органи на МИГ, както и на спомагателните органи на МИГ;
- Проведените работни срещи на служителите и екипа на МИГ;
- Подготвените и разпратени покани за представяне на проектопредложения;
- Зададените въпроси от бенефициенти по телефон и е-поща;
- Проявения интерес към поканите за представяне на проектопредложения;
- Подадените по отделните покани проектопредложения;
- Осъщественото наблюдение по реализация на одобрените и финансирани проекти;
- Осъществени посещения на място;
- Подпомагане на одобрените кандидати при подготовката на заявки за плащане до Разплащателна агенция и изготвяне на доклади за отчитане на изпълнението;
- Изпращане до РА и МЗХ списък на одобрените и отхвърлените проекти след приключване на работата на Комисията за избор на проекти;
- Заверени копия на сключените договори;
- Данни за икономическото развитие на отделните сектори в на територията на МИГ, както и социално-икономическите характеристики на територията (източник на данни ще бъде НСИ, анализите на Дирекция “Агростатистика” към МЗХ);
- Информация от базата данни за селските райони на Дирекция “РСР”, обхващаща ключови статистически данни.

Работата по набирането на данни се организира като непрекъснат процес по време на реализацията на стратегия за ВОМР.

За целите на мониторинга МИГ изготвя и поддържа актуална компютризирана база данни, в която са отразени базови индикатори като: брой и стойност на подадените заявления, брой и стойност на одобрените заявления, брой и стойност на сключените договори, брой и стойност на подадените искания за плащане, брой и стойност на одобрените искания за плащане, брой и стойност на успешно приключилите проекти.

Набирането на данни се извършва от служителите на МИГ. Пряко ангажирани в актуализирането на базите данни са отделните експерти по прилагане дейностите на

стратегия за ВОМР. Бенефициентите по Стратегията предоставят данни за наблюдение при попълване на заявленията за подпомагане. Отговорен за набирането на данни е изпълнителният директор на МИГ.

Система за оценка

Оценката на реализацията на стратегия за ВОМР от страна на МИГ се базира на контрола върху изпълнението на проектите и сключените договори по стратегия за ВОМР.

Система за оценка съдържа информация за прогреса и изпълнението на проекти, финансирани в рамките на стратегия за ВОМР. Тя включва параметрите: дата на изпращането на уведомителното писмо до бенефициента за провеждане на проверка на място, заповед за назначаване на двама експерти от МИГ за извършване на проверката, констативен протокол за проведената проверка. Самите проверки могат да бъдат от три типа:

- фокусна проверка;
- многостранна проверка;
- проверка по сигнал.

Планира се да бъде проверен на място всеки подкрепен от стратегия за ВОМР проект, поне веднъж за периода на реализацията му. Проверката се извършва от двама служители на МИГ. За всяка извършена проверка се съставя протокол.

Данните от оценката на прилагането на стратегия за ВОМР и изпълнението на проектите в рамките на стратегия за ВОМР са част от годишните доклади за напредъка.

Система за самооценка

Местната инициативна група отделя внимание и на своята самооценка. Тя извършва оценка на работата си по изпълнението на стратегия за ВОМР, съгласно напредъка в прилагането на стратегия за ВОМР чрез базовите индикатори, както и чрез бюджетните индикатори, индикаторите за продукт/дейност и индикаторите за резултати на стратегия за ВОМР. Оценката се базира на набраната информация чрез системата за наблюдение.

Самооценка на работата на органите на МИГ и на изпълнителния екип на МИГ при реализация на стратегия за ВОМР се извършва от екипа на МИГ (вкл. членове на УС),

като се привличат активни негови членове за участие. За извършването на оценката е отговорен изпълнителният директор на МИГ.

През оценявания период, самооценка не е извършвана в пълен обем, доколкото дейностите обект на самооценка през този период все още не са извършени или са извършвани частично. Извършваната самооценка от страна на органите и екипа на МИГ се свежда до набиране и анализиране на информация за извършените дейности от страна на екипа и УС, необходима за изготвянето на годишните отчети за напредъка по изпълнението на СВОМР. С оглед на увеличената динамика и активизиране на изпълнението на мерките от Стратегията, екипа на МИГ планира да извършва по задълбочени и целенасочени оценки, включително и по отделни теми от прилагането на Стратегията.

Планираният през 2020 година времеви график за извършването на самооценката, е отложен за 2021 година, предвид на непредвидената пандемична ситуация в страната, която повлиява на изпълнението на редица дейности и променя начина на тяхното извършване.

Към процеса на самооценка, УС на МИГ ще привлече членовете си, като се ръководи от принципа за широко участие на заинтересованите страни в него. За целите на самооценката ще бъде използван гъвкав микс от инструменти: анализ на данни, интервю, проучване, мозъчна атака, фокус групи, добри практики, опит на други МИГ.

За подобряване на работата по СВОМР и споделяне на опита, след приключване на процеса по самооценка изпълнителният директор на МИГ изготвя описание на процеса и резултатите от проведената самооценка. Резултатите от самооценката се включват в годишните доклади за отчитане изпълнението на стратегия за ВОМР.

Системата за мониторинг и оценка на МИГ, включва и оценка на рисковете. Допуска се, че при реализирането на мониторинга и оценката е възможно да възникнат пречки пред наблюдението, оценяването и събирането на данни. За целта е необходимо да бъде извършена оценка на рисковете - те следва да бъдат предварително прогнозирани и да бъдат набелязани стъпки за предотвратяването им.

Възможните рискове при набирането на данни, наблюдението и оценката са неспазване на доброволно поетите ангажименти за предоставяне на информация от страна на бенефициентите, поради недостатъчна информираност; опорочаване на проверките на

място поради неясно разписани или не спазени процедурни изисквания; липса на обективност при извършване на самооценката.

За да бъде предотвратена появата на тези пречки, е необходимо внимателно и трезво да бъдат планирани сроковете за актуализирането и поддържането на информационните бази данни, ясно и адекватно да бъдат разписани работещи процедури, да бъдат спазвани заложените срокове, да бъдат предприемани мерки за повишаване информираността на бенефициентите; да бъдат привличани активни членове на МИГ за участие в процесите на мониторинг, оценка и самооценка, при спазване на изискването за недопускане на конфликт на интереси.

При спазване на процедурите, внимателно планиране, разпределение на задачите и придържане към планираните срокове сериозни пречки пред наблюдението и набирането на данни не би следвало да възникват.

Екипната работа на служителите на МИГ и взаимодействието между изпълнителния екип на МИГ и останалите негови органи ще е предпоставка за своевременно планиране и спазване на сроковете в графици и плановете.

Отговорността на работещите в МИГ ще е гаранция за спазване на изискванията на УО на ПРСР и сроковете по договора.

Прозрачността и отвореността към бенефициентите, както и работата по оказване на подкрепа при тяхното кандидатстване и впоследствие - при изпълнението на финансираните проекти ще е гаранция за получаване на необходимата информация за попълване на информационната база данни на МИГ.

Изводи

Описаният в СВОМР механизъм за мониторинг и оценка, който е в процес на прилагане в МИГ, осигурява институционална основа за успешното прилагане на подхода LEADER на местно равнище. Процесът на мониторинг и оценка ще се прилага и се прилага в съответствие с разпоредбите, въведени от Регламента за ЕЗФРСР, и по-специално Наредба №22.

В тази предварително установена рамка МИГ е създал свои собствени правила и процедури за да осъществява своите операции и да задоволява потребностите на територията. МИГ, в процеса на работа (изпълнение на СВОМР) е адаптирал своите

собствени правила и процедури за да отговори на предизвикателствата по прилагането от една страна и потребностите на територията от друга страна.

Сдружението е адаптирало текущо начина на работа и своя ритъм, за да преодолее с най-малко проблеми, последствията от наложилата се пандемична ситуация в страната и в световен мащаб. Въпреки наложените ограничения, сдружението е постигнало в значителна степен работните си цели за 2020 година

За повишаване на капацитета на своите органи за управление и успешното изпълнение на СВОМР, МИГ е организиран обучения и срещи за членовете на КВО и Управителния съвет. Освен изграденият капацитет, в резултат на тези обучения се регистрира и повишена мотивация за работа в органите на МИГ и чувство за принадлежност към сдружението и проблемите на територията като цяло.

За повишаване на управленския капацитет на органите на Сдружението, само през 2020 година, екипът на МИГ е провел две двудневни обучения, в които са взели участие членовете на екипа и членовете на колективния върховен орган. Темите на обученията са били следните:

- Партньорството – предпоставка за подобряване на местното и регионално развитие;
- Изграждане на местен капацитет и управленски умения за работа в екип.

По двете теми са обучени общо двадесет лица.

Използвани са и други форми за изграждане на капацитет. Членове на КВО на сдружението са извършили три посещения на други МИГ-ове в територии от страната в които се прилага подхода ЛИДЕР и разполагат с опит, който може да бъде полезен. На тези срещи са обсъждани въпроси, свързани с проблемите на процедурите, оценките на проектните предложения и оценителния процес, управлението на МИГ и организацията на обученията, с партньорствата и обмяната на информация между МИГ. Осъществено е включване в организираните от местните групи събития по местата на посещение.

Прегледа и оценката на съществуващата уредбата за управлението и мониторинга на изпълнението на стратегия за ВОМР, оценяването на прогреса в изпълнението на стратегия за ВОМР и самооценката показват, че при нейното спазване ще бъде възможно навременно прогнозиране и намиране на решение при евентуално възникване на бъдещи

пречки, така че да бъде осигурено безпрепятствено постигане на целите на стратегия за ВОМР.

Оценката на механизма за изпълнение на СВОМР на МИГ, показва, че той позволява да се установят пропуските и предизвикателствата, свързани с правилата и процедурите с оглед на успешното прилагане на метода LEADER.

IX. Оценка на напредъка по изпълнението на СВОМР

Изпълнението на СВОМР на СНЦ „МИГ Стамболово – Кърджали 54“ е следствие на подписано Споразумение за изпълнение на СВОМР - №РД 50-37/20.04.2018 г.

В периода на мониторинг и оценка за подписани три допълнителни споразумения към Споразумението за изпълнение:

- На 5 октомври 2018 г., за отразяване на съответствие с променената нормативна уредба (отпадане на приложимите Наредби по мерките от ПРСР) е подписано Допълнително споразумение РД 50-37/05.10.2018 г.
- На 27 август 2019 г. за отразяване на настъпили промени в политиката на национално ниво за намаляване на интензитета на дейностите свързани с туризъм е подписано допълнително споразумение РД 50-37/27.08.2019 г.
- На 17 ноември 2020 г. за промяна в бюджета и на част от критериите за подбор е подписано Допълнително споразумение № РД 50-37/17.11.2020 г.

На практика промените в Стратегията, извършени с подписаните споразумения се отнасят предимно до промяна в регулации на национално ниво. Съществени промени в местната политика за развитие по искане на МИГ в периода на оценката не са извършвани. Промяната в критериите за подбор по под-мерките от мярка седем в стратегията, която е извършена през 2020 г. на практика не води до тяхната промяна , а само детайлизира тяхното прилагане с оглед постигането на по-обективна оценка от тяхното прилагане. Същевременно, изменението извършено с Допълнително споразумение РД 50-37/27.08.2019 г, което се отнася до намаляване на интензитета на БФП за туристически дейности, съществено променя условията за реализиране на Стратегията и постигане на нейните цели, особено в частта на разнообразяване на

туристическото предлагане и подобряване на материално-техническата база в сектора на туризма.

В СВОМР на МИГ „Стамболово – Кърджали 54“, един от приоритетите (П2. Подкрепа на предприемачество за разнообразяване на икономиката, вкл. развитието на туризма) адресира нужди на територията, които няма да бъдат подкрепени при въведеното ограничение за интензитет на помощта за туристическите дейности.

Тези нужди са констатирани на етапа на подготовка на стратегията и са свързани с удължаване престоя на туристите, създаване на нови туристически продукти, увеличаване на доходите на заетите в туризма, изграждане/експониране на нови туристически обекти и допълнителни атракции, реновиране/рехабилитиране на местата за настаняване и хранене и валоризиране на местните културни активи за целите на туристическото предлагане. За посрещане на тези нужди е изведена отделна специфична цел (СИЗ. Разнообразяване на туристическите продукти и предлагане на основата на природните и културни дадености на територията), чието постигане не може да бъде осигурено с наложените ограничения.

През 2018 г. "МИГ Стамболово-Кърджали 54" не е реализирал прием на проектни предложения, следователно няма обявени и публикувани покани за прием на заявления от потенциални получатели на финансова помощ. Извършвани са обаче дейности, които осигуряват тяхната подготовка и съгласуване с управляващите органи на ПРСР, ОПОС и НОИР.

През 2018 г. е стартирана подготовката на процедури за подбор на проекти, съобразени с действащата нормативна уредба. Разработени са (и обсъдени) насоките на мерки: 7.2, 7.6, 7.5, 4.1, 4.1.2, 4.2, 6.4.1. и 6.4.2. от ПРСР. Разработени са пакетите за кандидатстване и за мерките от останалите две оперативни програми включени в Стратегията - ОПОС и ОПНОИР. Мерките са съгласувани с Министерството на финансите за съответствие с приложимите режими на държавни помощи.

През 2019 година след активно съгласуване на процедурите за подбор на проекти и тяхното публично обсъждане МИГ е стартирал прием на проектни предложения. През 2019 г. "МИГ Стамболово-Кърджали 54" реализира прием на проектни предложения по шест мерки от СВОМР:

- BG 06 RDNP001-19.200 на СИЗ „Местна Инициативна Група Стамболово – Кърджали 54“ по под-мярка 7.6 „Проучвания и инвестиции, свързани с

поддържане, възстановяване и подобряване на културното и природно наследство на селата“;

- BG 06 RDNP001-19.199, МИГ Стамболово-Кърджали 54 – под-мярка 7.2 „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“;
- BG05M2OP001-3.011 МИГ Стамболово – Кърджали 54, Под-мярка 1 „Подкрепа за предучилищно възпитание и подготовка на деца в неравностойно положение“;
- BG16M10P002-3.012 - МИГ Стамболово-Кърджали 54 – Под-мярка „Подобряване на природозащитното състояние на видове от мрежата НАТУРА 2000, чрез подхода BOMP на територията на МИГ Стамболово-Кърджали 54“;
- BG 06DNP001-19.214 на МИГ Стамболово-Кърджали 54 – Под-мярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“;
- BG05M2OP001-3.010 МИГ Стамболово-Кърджали 54 – Под-мярка 2 „Образователна интеграция на ученици от маргинализирани общности“.

По пет от мерките са набрани предложения, по под-мярка 2 „Образователна интеграция на ученици от маргинализирани общности “ от ОПНОИР не са постъпили проектни предложения. Оценителните сесии по четири от мерките са приключени през 2019 година, а една продължава през 2020 година

2020 година е била най-активната година от програмния период по отношение на набирането и одобрението на проектни предложения. Извършени са приеми по четири мерки от СВOMP, продължила е и оценката на приеми извършени през 2019 година

- BG06RDNP001-19.216 „МИГ Стамболово-Кърджали 54“ по Мярка 4.2. „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти”
- BG06RDNP001-19.215 „МИГ Стамболово-Кърджали 54“ Мярка 4.1.2 «Инвестиции в земеделски стопанства по тематична подпрограма за развитие на малки стопанства»;
- BG05M2OP001-3.010 МИГ Стамболово-Кърджали 54 - Под-мярка 2 „Образователна интеграция на ученици от маргинализирани общности“
- BG06RDNP001-19.323 МИГ Стамболово – Кърджали 54, Под-мярка 6.4.1 «Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности»

Обобщена информация за обявените приеми и броят на подадените и одобрени проектни предложения е показана на следващата таблица.

Таблица. Приеми по мерките от СВОМР на Сдружение „МИГ Стамболово – Кърджали 54“

Мярка/под-мярка	Процедура	Брой получени проекти	Брой одобрени от МИГ	Сключени договори
Под-мярка 7.2 „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура”	№ BG06RDNP001- 19.199, МИГ Стамболово- Кърджали 54	3	3	0
Под-мярка 7.6 „Проучвания и инвестиции, свързани с поддържане, възстановяване и подобряване на културното и природното наследство на селата“	№ BG06RDNP001- 19.200 МИГ Стамболово- Кърджали 54	2	2	0
Под-мярка 4.1. "Инвестиции в земеделски стопанства"	BG 06DNP001- 19.214 на МИГ Стамболово- Кърджали 54	15 (два оттеглени)	13	0
Мярка „Подобряване на природозащитното състояние на видове от мрежата НАТУРА 2000, чрез подхода ВОМР	BG16M10P002- 3.012	1	1	1
Под-мярка 1 „Подкрепа за предучилищно възпитание и	BG05M2OP001- 3.011 МИГ	1	1	0

Документът е изготвен в рамките на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие №РД 50-37/20.04.2018 г. на територията на община Стамболово и 54 села на община Кърджали и Заповед №РД 09-507/29.05.2018 г. за одобряване на предложени дейности и разходи по под-мярка 19.4 „Текущи разходи и популяризиране на стратегия за ВОМР" на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие" от ИПСР за периода 2014 – 2020 г.

подготовка на деца в неравностойно положение“	Стамболово-Кърджали 54			
Под-мярка 2 „Образователна интеграция на ученици от маргинализирани общности“	BG05M2OP001-3.010 МИГ Стамболово-Кърджали 54	1	1	0
Мярка 4.2. „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти“	BG06RDNP001-19.216 МИГ Стамболово-Кърджали 54	1	1	0
Под-мярка 4.1.2 «Инвестиции в земеделски стопанства по тематична подпрограма за развитие на малки стопанства»	BG06RDNP001-19.215 „МИГ Стамболово-Кърджали 54“	1	1	0
Под-мярка 6.4.1 «Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности»	BG06RDNP001-19.323 МИГ Стамболово – Кърджали 54	6	3 (един оттеглен в процес на оценка	0

В резултат на извършените приеми са подадени общо тридесет и едно проектни предложения - 28 по мерки от ПРСР, два по мерки от ОПНОИР и един проект по ОПОС. Три от проектите по ПРСР са оттеглени в процеса на оценка. Най-голям брой са предложенията по Под-мярка 4.1. "Инвестиции в земеделски стопанства" – петнадесет (две от тях са оттеглени).

През наблюдавания период са одобрени 26 проектни предложения на бенефициенти, като по под-мярка 4.1. "Инвестиции в земеделски стопанства" техният брой е 13, следвани по мярка 6.4.1. и 7.2 с по три одобрени проектни предложения.

Финансова информация за размера на разходите по подадените проекти пред МИГ, заявения размер на БФП, както и съответните одобрени суми е представен в следващата таблица.

Мярка/под-мярка	Заявен размер на разходите по подадените проекти пред МИГ	Заявен размер на БФП по подадените проекти пред МИГ	Одобрен размер на разходите по подадените проекти пред МИГ	Одобрен размер на БФП по одобрените от МИГ проекти
Под-мярка 7.2 „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура”	851 458.89	851 458.89	851 458.89	851 458.89
Под-мярка 7.6 „Проучвания и инвестиции, свързани с поддържане, възстановяване и подобряване на културното и природното наследство на селата“	115 180.00	115 180.00	115 180.00	115 180.00
Под-мярка 4.1. "Инвестиции в земеделски стопанства"	1 524 483.40	856 274.09	1 524 483.40	856 274.09
Мярка „Подобряване на природозащитното състояние на видове от мрежата НАТУРА 2000, чрез подхода BOMP	186 644.28	186 644.28	186 644.28	186 644.28
Под-мярка 1 „Подкрепа за предучилищно възпитание и подготовка на деца в неравностойно положение“	286 410.45	286 410.45	286 410.45	286 410.45
Под-мярка 2 „Образователна интеграция на ученици от	299 688.38	299 688.38	299 688.38	299 688.38

Документът е изготвен в рамките на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие №РД 50-37/20.04.2018 г. на територията на община Стамболово и 54 села на община Кърджали и Заповед №РД 09-507/29.05.2018 г. за одобряване на предложени дейности и разходи по под-мярка 19.4 „Текущи разходи и популяризиране на стратегия за BOMP" на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие" от ПРСР за периода 2014 – 2020 г.

маргинализирани общности“				
Мярка 4.2. „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти”	193 310.80	96 655.40	193 310.80	96 655.40
Под-мярка 4.1.2 «Инвестиции в земеделски стопанства по тематична подпрограма за развитие на малки стопанства»	46 800.00	32 760.00	46 800.00	32 760.00
Под-мярка 6.4.1 «Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности»	863 285.63	601 202.74	199185.00	149388.76

Общият заявен размер на разходите по реализираните приеми в периода за оценка е 4 367 261.83 лева, а размерът на заявената безвъзмездна финансова помощ е 3 326 274.23 лв. Одобреният размер на заявените разходи през този период е 3 703 161.20 лв. а размерът на одобрената БФП е 2 874 460.25 лева. Заявеният размер на разходите по мерките от ЕСФ и ЕФРР са одобрени изцяло, съгласно подадените заявления. Проектите с финансиране от ЕЗФРСР са били в най-силна конкуренция и тук заявените размери са удовлетворени приблизително на 82%.

За съжаление, въпреки големият брой одобрени от МИГ проекти, към 15 декември 2020 г. сключеният договор е все още един (с бенефициент община Кърджали и УО на ОПОС). Предстои подписването на договорите с УО на ОПНОИР, както и с ПРСР. Процесът на сключване на договори е изключително тромав и бавен и на практика обезсърчава бенефициентите да кандидатстват пред МИГ. Силно препоръчително е договорите да бъдат сключени през първото тримесечие на 2021 година за да може да има достатъчно време за реализация и постигане на очакваното въздействие върху територията от тяхната реализация.

Изпълнение на индикаторите за мониторинг и оценка на СВОМР към 15.12.2020 г. Изпълнението по съответните индикатори е на база на одобрени от МИГ проектни предложения. В някои от мерките е посочено че изпълнението е на тази база, но с цел да не се утежнява изложението в по-голямата част от мерките това не е посочено, но следва да се отчита при оценката.

Документът е изготвен в рамките на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие №РД 50-37/20.04.2018 г. на територията на община Стамболово и 54 села на община Кърджали и Заповед №РД 09-507/29.05.2018 г. за одобряване на предложени дейности и разходи по под-мярка 19.4 „Текущи разходи и популяризиране на стратегия за ВОМР" на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие" от ПРСР за периода 2014 – 2020 г.

Индикатори за цялостното прилагане на стратегията за ВОМР

№	Индикатор	Мерна единица	Цел до края на СВОМР	Изпълнение към 15.12.2020 г.
1	Брой проекти, финансирани по СВОМР	брой	33	1 договорен и 25 одобрени в процес на договаряне
2	Общ обем на инвестициите (публичен принос)	хил. лв.	3 708	187 000 лв. договорени и 2687816 лв. в процес на договаряне
3	Проекти на земеделски стопанства в чувствителни сектори	брой	3	(в процес на договаряне)
4	Подкрепени проекти за интегриран туризъм	брой	3	0
5	Публични проекти реализирани извън общинските центрове	брой	2	(в процес на договаряне)
6	Брой проекти на частни бенефициенти	брой	21	(в процес на договаряне)
7	Създадени работни места	брой	15	(в процес на договаряне)
8	Население от територията, което се ползва от подобрени услуги	брой	12 000	(в процес на договаряне)
9	Брой деца, ученици и младежи от маргинализирани общности (вкл. роми) участващи в мерки за образователна интеграция и реинтеграция	брой	195	(в процес на договаряне)
10	Брой деца, ученици и младежи от етнически малцинства (вкл. роми) интегрирани в образователната система	брой	120	(в процес на договаряне)
11	Площ на местообитания на видове, подкрепени с цел постигане на по-добра степен на съхраненост	ха	1594	1594

Индикатори по мерки

Мярка 4.1. ОТ СВОМР (вкл. тематичната подпрограма за малки стопанства)

№	Индикатор	Мерна единица	Цел до края на стратегията	Изпълнение към 15.12.2020 г.
---	-----------	---------------	----------------------------	------------------------------

Документът е изготвен в рамките на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие №РД 50-37/20.04.2018 г. на територията на община Стамболово и 54 села на община Кърджали и Заповед №РД 09-507/29.05.2018 г. за одобряване на предложени дейности и разходи по под-мярка 19.4 „Текущи разходи и популяризиране на стратегията за ВОМР“ на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ИРСР за периода 2014 – 2020 г.

1	Проекти, финансирани по мярката	Брой	12	14 (в процес на договаряне, вкл. 1 по мярка 4.1.2)
2	Общ обем на инвестициите (публичен принос)	хил. лв.	868.4	889.03
3	Обем на инвестициите по тематичната подпрограма за малки стопанства	хил. лв.	164.3	46.8
4	Проекти на земеделски стопанства в чувствителни сектори	брой	3	3
5	Дял на млади фермери, подкрепени по мярката	процент	20	20
6	Проекти създаващи допълваща заетост	брой	5	3

Мярка 4.2. ОТ СВОМР

№	Индикатор	Мерна единица	Цел до края на стратегията	Изпълнени е към 15.12.2020 г.
1	Проекти, финансирани по мярката	брой	1	1
2	Общ обем на инвестициите (публичен принос)	хил. лв.	146.6	32.8
3	Проекти за преработка на продукти, произвеждани на територията на МИГ	брой.	1	1
4	Предприятия, въвели нови продукти, процеси и технологии	брой	1	1
5	Създадени работни места	брой	2	0

Мярка 6.4.1 ОТ СВОМР

№	Индикатор	Мерна единица	Цел до края на стратегията	Изпълнени е към 15.12.2020 г.
1	Проекти, финансирани по мярката	брой	6	3
2	Общ обем на инвестициите (публичен принос)	хил. лв.	862.5	149.4
3	Създадени нови производства, услуги, дейности на територията	брой	2	0
4	Създадени работни места	брой	6	0
5	Проекти усвояващи потенциала за развитие на туризъм	брой	2	0

Мярка 6.4.2 ОТ СВОМР (не е извършван прием)

№	Индикатор	Мерна единица	Цел до края на стратегията	Изпълнени е към 15.12.2020 г.
1	Проекти, финансирани по мярката	брой	2	0
2	Общ обем на инвестициите (публичен принос)	хил. лв.	156.5	0
3	Създадени нови производства, услуги, дейности на територията	брой	2	0
4	Създадени работни места	брой	2	0
5	Проекти усвояващи потенциала за развитие на туризъм	брой	1	0

Мярка 7.2 ОТ СВОМР

№	Индикатор	Мерна единица	Цел до края на стратегията	Изпълнени е към 15.12.2020 г.
1	Проекти, финансирани по мярката	брой	2	3
2	Общ обем на инвестициите	хил. лв.	586.8	851.5
3	Проекти реализирани извън общинските центрове	брой	1	2
4	Население на територията на МИГ, което се ползва от подобрените услуги	брой	10000	10000
5	Изградени/обновени сгради за предоставяне на социални услуги	брой	1	0

Мярка 7.5 ОТ СВОМР (не е извършван прием)

№	Индикатор	Мерна единица	Цел до края на стратегията	Изпълнени е към 15.12.2020 г.
1	Проекти, финансирани по мярката	брой	2	0
2	Общ обем на инвестициите	хил. лв.	195,6	0
3	Подпомогнатите нови туристически дейности	брой	1	0
4	Създадени временни работни места	брой	4	0

Мярка 7.6 ОТ СВОМР

№	Индикатор	Мерна единица	Цел до края на стратегията	Изпълнение към 15.12.2020 г.
1	Брой проекти, финансирани по мярката	Брой	5	2
2	Общ обем на инвестициите	хил. лв.	117.4	115.2

Документът е изготвен в рамките на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие №РД 50-37/20.04.2018 г. на територията на община Стамболово и 54 села на община Кърджали и Заповед №РД 09-507/29.05.2018 г. за одобряване на предложени дейности и разходи по под-мярка 19.4 „Текущи разходи и популяризиране на стратегия за ВОМР“ на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ИРСР за периода 2014 – 2020 г.

3	Проекти реализирани от НПО	брой	3	2
4	Проекти съхраняващи културно наследство	брой	3	2

Под-мярка 1 „Подкрепа за предучилищно възпитание и подготовка на деца в неравностойно положение“ от ОПНОИР

№	Индикатор	Мерна единица	Цел до края на стратегията	Изпълнени е към 15.12.2020 г.
1	Проекти, финансирани по мярката	брой	1	1
2	Общ обем на инвестициите	хил. лв.	287	286.4
3	За изпълнение: Брой деца от маргинализирани общности	брой	85	0
4	Брой родители участвали в мероприятия по проектите	брой	15	0
5	За резултат: Нетен коефициент на записване в детските градини	дял	80%	0

Под-мярка 2 „Образователна интеграция на ученици от маргинализирани общности“ от ОПНОИР

№	Индикатор	Мерна единица	Цел до края на стратегията	Изпълнени е към 15.12.2020 г.
1	Брой проекти, финансирани по мярката	брой	1	1
2	Общ обем на инвестициите	хил. лв.	300	299.7
3	За продукт: Брой ученици и младежи от маргинализирани общности	брой	110	0
4	Брой родители участвали в мероприятия по проектите	брой	20	0
5	За резултат: Брой ученици и младежи от маргинализирани общности	брой	80	0

Мярка „Подобряване на природозащитното състояние на видове от мрежата Натура 2000 чрез подхода ВОМР“ от ОПОС

№	Индикатор	Мерна единица	Цел до края на стратегията	Изпълнени е към 15.12.2020 г.
1	Брой проекти, финансирани по мярката	Брой	1	1
2	Общ обем на инвестициите (публичен принос)	хил. лв.	187	187

3	Площ на местообитания на видове, подкрепени с цел постигане на по-добра степен на съхраненост	ха	1594	1594
4	Видове, за чието опазване се изпълняват дейности	брой	3	3

Общата оценка на напредъка по изпълнението на СВОМР, показва, че екипът и управителните органи на МИГ „Стамболово – Кърджали 54“ за успели да организират сравнително успешно дейностите, които са пряко свързани с изпълнението на СВОМР. МИГ е привлякъл интереса на местните заинтересовани страни (с малки изключения) за кандидатстване с проекти по Стратегията. Показателен за това е интересът на допустимите бенефициенти по мярка 4.1. "Инвестиции в земеделски стопанства" и мярка 6.4.1. От планираните приеми по мерки от СВОМР към края на 2020 година не са отворяни приеми само по две мерки от нея – мярка 6.4.2 и мярка 7.5. Приеми по тях ще бъдат отворени в началото на 2021 година, като ще бъде преодоляно регистрираното забавяне по тях. По отношение на сключените договори обаче е налице забавяне за проектите в обхвата на ПРСР и ОПНОИР. По отношение на мерките от ПРСР е налице забавяне както по отношение на одобрението на оценителните доклади, така и по отношение на сключването на АДФФП. Забавеното разглеждане на оценителните доклади, поставя под риск навременното сключване на договорите за изпълнение на одобрените от МИГ проекти. Забавянето на процеса на одобрение на проектите, носи риск както за самите проекти, така и за Стратегията на МИГ като цяло.

На практика на етапа на който се намира изпълнението на мерките от СВОМР все още не може да се търси пряко въздействие и принос на инвестициите за развитието на територията в обхвата на МИГ, доколкото такива инвестиции не са се случили. Въздействието може да има само косвен характер и то се състои в това, че е провокирана инвестиционната активност на местните стопански субекти да разработват и предлагат свои проекти, които биха имали въздействие за местното развитие, след като бъдат реализирани.

Към момента на извършване на оценката се констатира сравнително висока активност на потенциалните бенефициенти по мерките от Стратегията. Тя се дължи и на усилията и работата на екипа на МИГ с местната общност. Препоръчително е екипът на МИГ и в бъдеще да има тясна координация с бенефициентите в етапа на изпълнението и отчитането на проектите през оставащите години от програмния хоризонт.

Х. Мониторинг и оценка на изпълнените дейности от МИГ за популяризиране на територията

Тази част от оценката има за цел да оцени на способността на МИГ „Стамболово – Кърджали 54“ да извършва действия за популяризиране с цел повишаване на осведомеността и готовността на местните хора за сътрудничеството и изграждането на мрежи.

Популяризирането на територията на МИГ включва различни по вид инициативи, които:

- са свързани с изпълнението на стратегията за ВОМР и са насочени към овластяването на местните участници и към готовността им да се справят с предизвикателствата посредством изпълнението на проекти, подкрепяни от стратегията за ВОМР;
- не са пряко свързани със стратегията за ВОМР или с конкретен проект, а са насочени към територията и населението като такива;
- са насочени към повишаване на осведомеността относно местното природно и културно наследство

Дейности, свързани с изпълнението на стратегията за ВОМР, насочени към овластяването на местните участници и към готовността им да се справят с предизвикателствата, посредством изпълнението на проекти, подкрепяни от стратегията за ВОМР

През периода на оценка, екипът на Сдружение „МИГ Стамболово – Кърджали 54“ е организиран обучения и поредица от информационни срещи в различни населени места на територията на двете общини в обхвата на МИГ. В тях са взели участие местни лидери, земеделски производители, представители на микро-предприятия в сферата на производствата и услугите, хора, упражняващи занаят или свободна професия, а също така и представители на кметствата, на читалищата, на детските градини, училищата и неправителствените организации, на общинските и социални институции. На тези срещи и обучения, освен информиране на местните заинтересовани страни и потенциалните кандидати по Стратегията за ВОМР за възможностите за финансиране по ПРСР 2014-2020, ОПОС и ОПНОИР е изграждан капацитет, който да подкрепи представителите на местната общност да се справят с предизвикателствата при подготовката и изпълнението на проекти. Фокусът на тези обучения е бил върху допустимост на кандидатите,

дейностите и разходите, новите моменти и измененията в нормативната база, свързани с подготовка, кандидатстване и оценка на проектни предложения.

Част от организирания от МИГ информационни срещи са предназначени за уязвими групи /роми, инвалиди, трайно безработни лица и възрастни хора над 65 г., като целта е да бъдат изведени от маргинализираното им положение, посредством въвличането им в дейности за местно развитие.

Само през 2018 г. са организирани и проведени дванадесет информационни срещи за местни лидери с цел запознаване с мерките от СВОМР, които са реализирани в дванадесет населени места на територията.

През 2019 година са проведени дванадесет информационни срещи и девет двудневни обучения на местни лидери. Обученията, организирани от екипа на сдружението са насочени към изграждане на капацитет с оглед на предизвикателствата свързани с отварянето на приеми по мерките от СВОМР на „МИГ Стамболово – Кърджали 54“. Обученията на местни лидери са на теми свързани с изготвяне, кандидатстване, изпълнение и отчитане на проекти към Стратегията за ВОМР. Те са от изключително значение за потенциалните кандидати, които имат намерения за подготовка на проекти по мерки 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“, 4.2 „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти“ и 6.4.1 „Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности“. На обученията са разгледани и обсъдени въпроси като - допустими дейности, разходи, инвестиции, разработване на бизнес-планове, работата в ИСУН среда – основни елементи на проектното предложение, документи, съпътстващи проектното предложение и практическа работа с информационната система.

През 2020 г. екипът на МИГ е организирал дванадесет информационни срещи за местни лидери, с фокус към подобряване на информираността при разработването на проекти за кандидатстване по мерките от СВОМР. В тези информационни срещи са взели участие повече от 120 участника от територията на МИГ и са получили информация за условията и спецификите при разработване на проектни предложения по мерките от СВОМР.

Обученията проведени през 2020 година заемат съществен дял в усилията на МИГ за оживяване на територията и изграждане на капацитет сред местната общност. Проведените обучения са дванадесет на брой, като в тях са участвали 120 участника от различни населени места на територията на МИГ, равнопоставено и доброволно, съобразно техния интерес и предпочитания за включване по различните теми. Темите на

Документът е изготвен в рамките на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие №РД 50-37/20.04.2018 г. на територията на община Стамболово и 54 села на община Кърджали и Заповед №РД 09-507/29.05.2018 г. за одобряване на предложени дейности и разходи по под-мярка 19.4 „Текущи разходи и популяризиране на стратегията за ВОМР“ на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР за периода 2014 – 2020 г.

проведените обучения са определени на базата на предварително проучване на потребностите, както и на основата на препоръки от извършени секторни проучвания на територията през предходните години. Броят и темите на проведените обучения са следните:

- четири еднодневни обучения за изпълнението и отчитането на проектни предложения по мерките от ПРСР;
- четири еднодневни обучения на местни лидери свързани с придобиване на умения за работа в ИСУН при управление на проектите;
- четири еднодневни обучения на млади хора по предприемачество и представяне на социалното предприемачество, като алтернативна възможност на заетост

Усилията на МИГ за провеждането на интензивен и непрекъснат процес на обучение на местните лидери и други заинтересовани страни са похвални, предвид на намаления интерес и ниската гражданска активност към публични събития. Предвид спецификите на територията и нейния характер, въпреки трудностите такива обучения следва да се провеждат и в оставащите три години до края на настоящия програмен период.

В организираните форми за изграждане на капацитет на територията на МИГ в периода на мониторинг и оценка са взели участие общо шестотин и деветдесет лица, от които 360 мъже и 330 жени, като 27 % са участвали в информационни срещи и обучения през 2018 г., 38% през 2019 г. и 35% през 2020 година. Участниците са представители на различни заинтересовани групи от съставните населени места на двете общини.

При изследване на удовлетвореността от проведените обучения, повече от половината от участниците в обученията са заявили, че обученията са покрили техните очаквания, че са получили нови знания или са допълнили настоящите си знания, както и че придобили нови умения за подготовка и изпълнение на проекти.

Основният подход при реализацията на дейностите на СНЦ „МИГ Стамболово-Кърджали 54" и СВOMP е бил „отдолу-нагоре" при спазване на принципите на партньорство, прилагане на иновации, в съчетание с интегриран и мулти-секторен подход. Усилията са били насочени към мотивиране и включване на активните граждани на територията и насърчаване участието на местното население в реализирането на стратегия за BOMP.

За справяне с предизвикателствата свързани с подготовка и изпълнение на проекти, екипът на МИГ, текущо е извършвал консултации на кандидат-бенефициенти. В наблюдавания период са извършени общо над 210 индивидуални консултации на потенциални бенефициенти по мерки, включени в СВОМР - в офиса на МИГ, на информационни и работни срещи и по телефона. Консултациите са се отнасяли основно до допустимост на бенефициентите, допустимост на дейностите и допустимост на разходите, необходими за реализацията на проектните идеи на потенциалните кандидати, както и по отношение на изискуемите документи.

Направени са общо единадесет публични обсъждания на мерките по ПРСР, НОИР и ОПОС с участието на общо 161 човека.

Дейности, които не са пряко свързани със стратегията за ВОМР или с конкретен проект, а са насочени към територията и населението като такива

Дейностите в тази част на доклада имат за цел улесняване на обмена между заинтересованите страни не само на местно ниво, но и на регионално - с други МИГ и на национално ниво с други институции, мрежи, органи и други. Тези дейности са насочени към цялата територия и населението като цяло.

Наблюдението на тази дейност в рамките на периода за оценка показва, че МИГ „Стамболово – Кърджали 54“ при изпълнение на стратегията за ВОМР е осигурявала публичност на дейността си и на източниците на финансиране съгласно изискванията, посочени в Единния наръчник на бенефициента за прилагане на правилата за информация и комуникация 2014-2020 г., съгласно приложение № 2 от Националната комуникационна стратегия за програмен период 2014-2020 г. За тази цел сдружението активно използва като инструмент сайта <https://www.lagsk.eu/main.php>. Страницата се поддържа и обновява непрекъснато.

Чрез сайта си Сдружение МИГ „Стамболово – Кърджали 54“ информира местната общност за подписното споразумение за БФП и за изпълнението на СВОМР.

С цел публичност на сайта <https://www.lagsk.eu/> са качени всички протоколи от заседания на УС и ОС; ИГРП, Устава на Сдружението, Одобрената стратегия за ВОМР и решенията за нейната актуализация; списък на членовете на колективен върховен орган и на членовете на колективния управителен орган; обяви и информация за предстоящи

събития и дейности, свързани с изпълнението на Стратегията, материали за дейността на МИГ-а, друга нормативно изискуема информация.

За осигуряване на информация и популяризиране на дейността на МИГ на територията, сдружението използва и други средства и медии. Най-често използваният канал за осигуряване на публичност и информираност са регионални медии, доколкото на територията на населените места в обхвата на МИГ няма популярни медии. Информация за дейността на МИГ и изпълнението на стратегията най-често е предоставяна за широката публика чрез Радио Кърджали (БНР), както и чрез Общинското радио на Кърджали, чрез които са анонсирани приемите по мерките, информация за кандидатстване и други от интерес за населението на територията. Именно чрез тях са излъчвани и две интервюта с изпълнителния директор за дейностите и поканите на МИГ Стамболово-Кърджали 54.

Публикации, покани, обяви и съобщения са правени и във в-к Арда – Кърджали и в сайта XNEWS – Хасково. Във всички публикации е представяна важна информация за СВОМР и друга информация, която е полезна на потенциалните бенефициенти на СВОМР.

Популяризирането на своята дейност, извършва и посредством разработваните и разпространявани печатни материали.

През оценявания период, сдружението е изработвало печатни материали в различен формат и с различна цел – информиране на заинтересованите страни, популяризиране на дейността на МИГ, включително и с рекламна насоченост. В рамките на тази дейност са изработени и разпространени на територията на сдружението, следните материали и артикули:

- Рекламна USB флаш памет;
- Рекламни тефтери и химикалки, рекламни календари, рекламни тениски и чанти;
- Рекламни папки и рекламни хартиени торбички;

Изработено е лого на МИГ и банер, който се използва на всички публични събития на сдружението. Монтирана е изработената информационна табела, целяща да популяризира дейността на МИГ

Сдружението е използвало и аналогови канали за осигуряване на достъп до важна за бенефициентите информация, която е целяла да елиминира ограниченията свързани с дигиталното разделение. Територията е изцяло съставена от малки населени места с

затруднен достъп до интернет. За да осигури достъп до информация на всички заинтересовани групи, сдружението е използвало и редица печатни форми:

- Насоки за кандидатстване с проекти по мерките от СВОМР;
- Изработка, предпечат и печат на брошури/листовки с информация за мерките от СВОМР;
- Информационна брошура популяризираща СВОМР и дейността на МИГ на български и на английски език;

През наблюдавания период интернет страницата на Сдружението е претърпяла редизайн с цел по-ясно представяне на послания и информация. През този период са изработени и отпечатани нови информационни материали, които отговарят на изискванията за публичност, като например:

- Отпечатване на Ръководство за управление на проекти по СВОМР;
- Издаване на информационна брошура популяризираща СВОМР и дейностите на МИГ на български език;
- Издаване на информационна брошура популяризираща СВОМР и дейностите на МИГ на английски език.

Изработени са допълнителни рекламни материали, които са разпространени сред населението на територията обхваната от МИГ. Изработен е и видео клип за МИГ Стамболово-Кърджали 54 с продължителност от 11 минути.

През оценявания период, сдружението е провело четири проучвания насочени към подобряване на комуникацията в рамките на местната общност и/или отделни групи заинтересовани страни, както и проучване на предприемаческата активност на младите хора на територията. През 2018 г. е извършено проучване на нагласите за сдружаване сред земеделските производители с акцент при производителите на зеленчуци и млечно животновъдство. Това проучване фокусира области на земеделска продукция със сравнително висок потенциал на територията и търси отговори на нагласата им за сдружаване. В рамките на проучването са изложени и добри практики от страната и чужбина и ползите от сдружаването/кооперирането на земеделски производители.

Предвид на особеностите на територията и липсата на обединяващ център около който да гравитират десетките малки населени места, липсват устойчиви комуникационни модели, които да обединяват местната общност. Проведено е „Проучване на възможностите и факторите за подобряване на вътрешно-общностната комуникация с

оглед на големия брой населени места в рамките на МИГ“, което показва наличието на определени пречки и дефицити свързани с вътрешно-общностната комуникация, които следва да бъдат разрешавани под различни форми през следващите години. Двете проведени проучвания са насочени към територията като цяло и поставят въпроси, които са важни за хомогенността на местната общност, каквито са вътрешно-общностната комуникация и нагласите за сдружаване.

През 2020 година са извършени нови две териториални проучвания. Първото е с фокус върху предприемаческите нагласи на младите хора - „Проучване и анализ на предприемаческите нагласи и икономическата активност на младите хора на територията на МИГ“, а второто върху проблемите на уязвимите групи - „Проблемите на уязвимите социални групи и възможностите за социална и професионална реализация на територията на МИГ Стамболово-Кърджали 54“.

Освен за популяризиране на работата на сдружението, като добра практика може да се посочи постоянния и директен контакт с колеги от други МИГ във връзка с решаването на текущи проблеми в работа на сдружението по отношение на изготвянето на процедури за подбор на проекти, годишни доклади и заявки за плащане, както и регулярните срещи, организирани от страна на Управляващия орган, ДФЗ и Асоциация „Българска национална ЛИДЕР мрежа“ за дискутиране и решаване на текущи проблеми.

През трите наблюдавани години представители на сдружението са участвали в редица обучения организирани от МЗХГ и асоциациите на МИГ в страната.

През 2019 и 2020 години, дейностите в тази насока са по-интензивни и разнообразни, включвайки, освен срещи за обмяна на опит и участия в обучения на членове на екипа на МИГ, свързани с изграждането на капацитет за по добро управление на дейностите в рамките на СВОМР.

Извършени са работни посещения в рамките на страната, където са проведени срещи с представители на други местни инициативни групи. Такова срещи са проведени с представителите на: МИГ Ябланица-Правец, МИГ Харманли, МИГ Минерални бани-Черноочене, МИГ Крумовград-Момчилград и МИГ Златоград-Кирково, МИГ Ардино-Джебел.

Прегледа на извършените дейности в тази област показва, че Сдружение „МИГ Стамболово – Кърджали 54“ успешно информира местната общност за прилагането на

подхода LEADER и за изпълнението на СВОМР. Присъствието на МИГ в местните медии е активно и систематично. Информацията поддържа на сайта на МИГ е добре структурирана и позволява бързо ориентиране и намиране на търсеното.

Като резултат е налице улеснен обмен между заинтересованите страни не само на местно ниво, но и на регионално и на национално ниво.

Дейности, насочени към повишаване на осведомеността, относно местното природно и културно наследство

Територията на двете общини в състава на „МИГ Стамболово – Кърджали 54“ е наследник на богато културно-историческо наследство. Комплексната и оригинална съвкупност от природните и културно-исторически забележителности и атракции на територията на „МИГ Стамболово – Кърджали 54“ може да бъде обект на действия и намеси, които да се отразяват на опознаването на различията и разпространените оригиналности, Тези действия могат да имат за обект:

- култура и история на местната идентичност на територията;
- природна среда, местности и археология на територията.

Тези две групи забележителности и атракции са наследство с голяма стойност за общностите в двете общини, което е необходимо да се популяризира с цел да се познава и да се социализира.

Богатото, разнообразно и добре опазено природно наследство на района при оптимално управление на ресурсите, професионален подход към оформяне на предлагането и адекватен и ефективен маркетинг на продукта, има шанс да конкурира вече утвърдени български дестинации с подобни ресурси.

Територията на „МИГ Стамболово – Кърджали 54“ се характеризира с атрактивно разположение и прекрасна природна среда, богато културно-историческо наследство.

Поречието на река Арда с нейните местообитания са от особено значение за опазването на биоразнообразието на Източните Родопи. Многобройните местни растителни и животински видове, имащи консервационна значимост, са свързани с поречието на реката, с нейните притоци и влажните зони, които те образуват. На територията на двете общини има обекти от Националната екологична мрежа, включваща защитени територии и защитени зони. Най-голям е дялът на защитените зони по Натура 2000, следвани от Директивата за хабитатите и на защитените зони по Директивата за птиците.

Територията попада в групата общини с висок дял на защитени зони и територии. Наличието на сравнително богато биоразнообразие, защитени зони/територии/местности и природни забележителности може да бъде използвано за реализирането на проекти, подобряващи устойчивото развитие на територията и развиващи екотуризма.

Въпреки наличния потенциал от културни и екологични обекти туризмът е все още слабо развит на територията. Освен недоброто състояние на туристическата инфраструктура, друг фактор който лимитира валоризацията на местното природно и културно наследство е неговата популярност и разпознаваемост. Повишаването на осведомеността и популяризирането му е задача, която се преследва целенасочено от местното публично-частно партньорство в лицето на МИГ. Усилията в тази насока са систематични и са оценени още на етапа на изготвяне на анализите, свързани с разработената СВОМР.

През наблюдавания период, МИГ е предприел редица стъпки към популяризиране на местните природни и културни дадености. Тези стъпки са в синхрон с усилията и на местните власти на територията на двете общини.

Екипът на МИГ, в рамките на дейностите по под-мярка 19.4 е изработил видео клип за МИГ Стамболово-Кърджали 54 с продължителност от единадесет минути, който представя основните културни и природни забележителности на територията. Изработени са също информационни брошури на български и английски език, които популяризират територията и Стратегията на МИГ.

Електронната страница на МИГ Стамболово – Кърджали 54 <https://www.lagsk.eu/main.php> е важен инструмент за популяризиране на местното природно и културно наследство. На нея са представени не малка част от природните и културни активи на територията.

Ежегодно издаваните от МИГ рекламno-информационни материали, също за инструмент за популяризиране на територията обхваната от МИГ Стамболово – Кърджали 54.

През 2019 г. по задание на МИГ е извършено „Проучване на потенциала за валоризация на местните природни и културни дадености на целите на развитието на туристическото предлагане на територията на МИГ“. Проучването е изготвено в периода юни-септември 2019 година, като обхваща двете общини (Стамболово и Кърджали) и включва всички населените места от община Стамболово и 54 от община Кърджали. С проучването са извършени следните дейности:

- Описани и систематизирани са културните и екологичните обекти на територията на МИГ „Стамболово-Кърджали 54“;
- Набрана е информация, като е осигурен обобщен поглед за туристически потенциал на територията на МИГ-а;
- Осигурена е информация, която допринася за подобряване на условията за валоризация на културното и екологично наследство.

В отделна глава на проучването са представени препоръки, които имат важно значение не само за повишаването на информираността и популяризирането, но в съществена степен биха допринесли за валоризирането на местното природно и културно наследство.

В подкрепа на идеята за популяризиране и оползотворяване на местния потенциал е извършеното през 2018 г. проучване на тема „Анализ на възможностите и добрите практики свързани с развитието на алтернативното земеделие“. Изготвеният доклад представя идеи и форми за развитие на алтернативни земеделски дейности в подкрепа на местното икономическо развитие, съобразно местния природни и климатични особености. То цели да допринесе за диверсификация на съществуващите земеделски култури, към нови по-малко познати и по-доходоносни дейности.

В заключение може да се каже, че МИГ полага систематични усилия в посока на популяризиране на местните природни и културни активи, които усилия следва да продължат и през останалите години на плановия период.

XI. Изводи. Анализ на факторите за успех и неуспех във връзка с постигането на целите на Стратегията за ВОМР

Постигането на целите на Стратегията за ВОМР на МИГ „Стамболово – Кърджали 54“ е зависимост от различни фактори, с различна степен на влияние за постигане или не постигане на целите на местната политика за развитие. Най-общо те могат да бъдат обособени в две групи – вътрешни фактори и външни фактори.

Вътрешни фактори

Факторите върху които, МИГ може да повлияе са много, но ключовите от тях са:

Документът е изготвен в рамките на Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие №РД 50-37/20.04.2018 г. на територията на община Стамболово и 54 села на община Кърджали и Заповед №РД 09-507/29.05.2018 г. за одобряване на предложени дейности и разходи по под-мярка 19.4 „Текущи разходи и популяризиране на стратегия за ВОМР“ на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от ПРСР за периода 2014 – 2020 г.

Лидерство. Наличието на лидерство на процеса на прилагане на местната политика е необходимо условие за постигането на целите на Стратегията. В рамките на оценяваната организация това лидерство се реализира от Управителния съвет на МИГ „Стамболово – Кърджали 54“, персонализирано в лицето на председателя на УС на сдружението. Прегледът и оценката на дейността на управителния орган през наблюдавания период показва, че е налице активно лидерство в процеса на прилагане на Стратегията от този орган. Големият брой проведени заседания на УС, показва висока ангажираност на членовете на този орган, водеща до приемане на решения, насочени към овладяване на процесите на прилагане на Стратегията на местно ниво, минимизиращи негативното влияние на другите фактори на средата. Оценката, която може да се направи, е че този фактор е в много голяма степен фактор за постигане на целите на местната политика за развитие.

Управление на персонала. Прегледа на този аспект показва наличие на стабилност и липса на текучество на персонал в сдружението в периода от неговото учредяване до края на наблюдавания период. Макар и да е без постоянно местоживее на (част от персонала) на територията на МИГ, не се регистрират нагласи за промени сред служителите. Впечатленията са, че те са отдадени на работата си в сдружението и имат амбиция да изпълнят успешно дейностите в компетенциите на изпълнителния екип за успешното прилагане на СВОМР.

Управлението на екипа, предполага и непрестанното повишаване на неговата квалификация, посредством придобиване на специфични умения и компетентност за осъществяване на поставените задачи. През наблюдавания период, членовете на екипа са участвали в поредица от обучения, както на място на територията, така и извън нея. Членове на екипа за взели участия в обучителни пътувания в чужбина (Италия). Повишаването на квалификацията е необходимо да се извършва систематично, съобразно идентифицирани потребности и поставени цели. В тази връзка е препоръчително екипът на МИГ да разработи свой план за повишаване на квалификацията на основата на идентифицирани области, резултат от самооценка на потребностите на членовете на екипа, която следва да бъде извършена. Повишаването на квалификацията може да се извърши както в рамките на дейностите организирани ежегодно от МИГ на място на територията, така и посредством участия в обучения извън територията по теми, идентифицирани като важни за екипа на МИГ.

Партньорства. Умението за поддържане на основен набор от взаимоотношенията в полза на МИГ е важен фактор за постигане на целите на Стратегията. Такива партньорства трябва да се поддържат с основните групи заинтересовани страни на територията на МИГ. Туризмът и земеделието (с двата си подсектора – растениевъдство и животновъдство), са сред приоритетните за социално-икономическото развитие на територията на „МИГ Стамболово – Кърджали 54“. Важен фактор за развитието на селското стопанство на територията е възможността за създаване на сдружения на земеделски производители. МИГ в рамките на своите компетенции, следва да насърчава и подкрепя създаването на такива сдружения. Такива очаквания се регистрират и в проведеното проучване на нагласите за сдружаване. В този смисъл МИГ следва да търси активно партньорство с земеделските производители в секторите с потенциал за сдружаване. Партньорствата със структурите на туристическия бизнес също са от особена важност за постигане на целите на СВОМР. Развитието на туризма е комплексно действие, която изисква много и целенасочени усилия на много страни.

Ангажимент към местната общност. Ангажимента към местната общност е рисков фактор от съществено значение за успеха на Стратегията. Оживяването на територията, каквато е крайната цел на политиката за развитие не би могло да се случи без ангажираността на голяма част от местната общност. МИГ следва да полага целенасочени усилия за да подобрява комуникацията и взаимодействието в рамките на местна общност, която е с пъстър етнически състав, неблагоприятни транспортно-комуникационни връзки в рамките на две административни области. Ефективната ангажираност, предполага системни усилия, както в рамките на дейностите по мярка 19.4, така и подкрепя, осигурена от местните власти на двете общини с цел подобряване на хомогенността на територията. Оценката на настоящият етап е, че действието на този фактор не е негативно и не следва да се приема като някаква заплаха, но определено следва да се отчита при всички бъдещи действия на МИГ.

Управление на процесите по прием - набиране и оценяване на проектни предложения.

Обезпечаването на управлението на процеса по набиране и оценка на проектни предложения по мерките от Стратегията на МИГ е важна предпоставка за постигане на нейните цели. Този процес има комплексен характер и зависи както от външни фактори (устойчива нормативна рамка, спазване на срокове за разглеждане на оценителни

доклади и подписване на договори от страна на ДФЗ-РА) така и от вътрешни, свързани с административния капацитет на екипа на МИГ. В периода след подписване на договора, МИГ е организиран сравнително ефективен процес на подбор и оценка на проектни предложения по всички мерки от Стратегията с изключение на мярка 6.4.1 и 6.4.2. Това определено е успех, защото МИГ е догонил, а в определени случаи е изпреварил някои местни инициативни групи, които имат подписани договори още през 2016 година. Според екипа този процес е съпътстван от трудности, свързани с чести изменения, допълнения и синхронизиране на нормативната уредба. Освен това се регистрира забавяне в одобряването на оценителните доклади на назначените комисии, което забавя и подписването на договорите с одобрените (от УС на МИГ) бенефициенти по мерките с извършени приеми.

Прегледът на процеса на прием, показва, че за някои от мерките (по ОПНОИР) не е била налична подготвеност на бенефициентите с проектни предложения. В следствие на това е налице прием по който няма постъпили проектни предложения. Недопускането в бъдеще на подобни ситуации предполага по-добра комуникация между екипа и кръга от допустими бенефициенти по мерките по които предстои отваряне на прием. Работни взаимоотношения следва да бъдат изградени и с получателите на безвъзмездна финансова помощ със сключени договори за финансиране. Тези взаимоотношения са необходими за да се окаже необходимата подкрепа за своевременното и качествено изпълнение на сключените договори, респективно за постигане на заложените индикатори и цели.

Външни фактори

Извънредната пандемична ситуация в страната и света, предизвикана от COVID-19.

Възникналата ситуация е неочаквана и не прогнозирана и затова тя доведе до множество трудности и неудобства, включително и с прилагането на мерките от Стратегията и дейностите свързани с оживяване на територията. Наложил се промяна в начина за провеждане на редица публични дейности, свързани с публични обсъждания, обучения, срещи и други. Това наложи използването и на виртуални срещи за комуникация и други дистанционни форми. Не на последно място, пандемията беше и все още е предизвикателство за здравето на екипа и членовете на органите на МИГ.

Промяна в икономическата конюнктура и забавяне на икономическия растеж.

Забавянето на икономическия растеж в европейската икономика (в частност и българската) в следствие както на пандемията от КОВИД-19, така и на други фундаментални икономически фактори през следващите две години, сериозно би намалило предприемаческата активност на територията. Ограничаването на достъпа до кредитен ресурс, ще затрудни изпълнение на проектите, особено тези за които е необходимо съфинансиране. Реализацията на този риск е от средна величина, но доколкото мащаба на потенциалните проекти е нисък, то не би следвало да окаже съществено влияние върху тяхното успешно изпълнение.

Подписване на административни договори за безвъзмездна финансова помощ с бенефициентите. От съществено влияние за постигане на целите на СВОМР са фактори, върху които МИГ не може да повлияе, като същевременно от тях в голяма степен зависи срочното изпълнение на проектите на бенефициентите, които са важен инструмент за постигане на целите на местните стратегии за развитие. Регистрирането забавяне, свързано с одобряването на оценителните доклади и сключването на договори за безвъзмездна финансова помощ, създава атмосфера на несигурност и неизвестност, кога реално биха могли да се изпълняват проекти за които има разработени бизнес планове, които са обвързани с определени събития и други фактори, които могат да обезсмислят или понижат ефективността на определени проектни идеи. Наличието на забавяне с подписването на договорите с одобрените от МИГ бенефициенти несъмнено е риск от висока степен, който следва да бъде отчетен, защото може да не позволи постигането на целите на СВОМР.

Редукция в интензитета на БФП за туристически дейности. Това е риск, който се дължи също на външни фактори и би имал съществено влияние за постигането на целите на Стратегията. Административно наложената промяна с ограничаване на интензитета до 5%, практически обезсмисля интереса към инвестиции за развитието на туризма на територията. Както е известно, потенциала на територията е сравнително ограничен и една от насоките за развитие е именно туризъм. При тази променена среда ще бъде много трудно да бъдат постигнати онези цели на стратегията, които са свързани с развитието на туризма. Риск, макар и непряк съществува и за други цели на Стратегията, доколкото, те също са зависими от очаквания синергичен ефект, който в тази ситуация не може да бъде реализиран.

Заклучение

Общата оценка за изпълнението на СВОМР на МИГ Стамболово – Кърджали 54 в периода 2018 – 2020 година е, че е налице съществен напредък. Управителните органи и експертният екип на МИГ работят съгласувано и целенасочено, осигурявайки добавена стойност от прилагането на подхода LEADER на територията на двете общини. Предизвикателствата свързани с пандемията от корона вируса, дават своето отражение предимно върху дейностите с публичен характер, но не заплашват сериозно постигането на поставените цели. Регистрираното забавяне през 2019 година по отношение на сключване на АДБФМ, не е преодоляно през 2020 година и продължава да бъде най-сериозният риск пред изпълнението на Стратегията.

Индикаторите (общи и по мерки) в значителна степен ще бъдат постигнати до края на периода за изпълнение на Стратегията, ако одобрените от МИГ проекти бъдат договорени навреме и това позволи тяхното изпълнение до средата на 2023 година.